

Museum Jorn versus Ibi-pippi

af Merete Bøye

Silkeborg, fredag d. 18. marts 2023. Jeg besøger Museum Jorn med min søn for at bruge en kupon, der giver os adgang til museet samt en kop kaffe i Café Cobra. Vores tilstedeværelse sænker gennemsnitsalderen med et par årtier. Det grå guld defilerer andægtigt forbi kunstværkerne fra forgangne tider, idet de formodentlig mindes ungdomsoprørets glade dage, hvor de var med, når provokunstnere som Asger Jorn frækt udfordrede fortidens støvede moral og antikverede kunstsyn. Those were the days.

Efter en rundgang blandt kunstnerens tidlige værker lukkes de hvidhårede museumsgængere ind i Det Allerhelligste: salen med Jorns modifikationer, hvor maleriet *Den foruroligende Ælling* (1959) står bag røde reb midt i lokalet, som om det var Pagtens Ark. Ingen må røre den. ”Nå, men de har da heldigvis fået fjernet dét dér, som den slemme mand gjorde ved det”, hører vi en ældre dame med pagehår sige lavmælt til sin veninde. ”Ja, heldigvis”, hvisker veninden. Og ja, konservatorerne har faktisk været så dygtige, at sporene efter den slemme mands hærværk er umulige at se med det blotte øje. Alligevel ser det ikke ud til, at damerne rigtig kan nyde det kunstværk, de er kommet for at se. Gad vide, hvad det kan skyldes?

Viborg Landsret, mandag d. 13. marts (ja, det var taaget) 2023. Dommen falder over ”den slemme mand”, aka Ibi-pippi Orup Hedegaard, kunstneren fra Kjellerup, som foråret 2022 klistrede et portræt af sig selv på *Den foruroligende Ælling* med kontaktklim. Halvandet års fængsel samt en bøde på knap to millioner kroner. Ibi-pippi slap således en smule billigere end Uzza.

Ibi-pippi Orup Hedegaard har i en årrække været blandt de mest interessante kunstnere i Danmark. Særligt som debatskaber og tankevækker er Ibi-pippi uovertruffen. Det var ham – undskyld: *hende* – der i 2015 vakte opsigt ved at være en af de første, der benyttede sig af loven om juridisk kønsskifte. Hun er således ifølge loven ikke længere en heteroseksuel mand ved navn Per, men en lesbisk kvinde ved navn Ibi-pippi. Bortset fra det rent juridiske er der ingen forskel på Per og Ibi-pippi. Hun er en lesbisk kvinde, der går i herretøj og har en penis. Det betyder, at ambitiøse journalister med korrekte

holdninger er nødt til at huske at skrive ”hun”, hver gang de omtaler denne kunstner, som de opfatter som ”højreorienteret”, fordi hun hænger ud med Uwe Max Jensen og andre toldere og syndere.

I april sidste år øvede Ibi-pippi så hærværk på Asger Jorns ælling. Hærværk var det, ja, og det indrømmer kunstneren også selv. Men var det kun hærværk, eller var det også kunst? Lad os prøve at forestille os, hvad Asger Jorn ville have sagt.

Jorn havde et lidt friskt syn på klassiske kunstværker. God smag og andægtig præservering af kunst var ikke hans kop te:

Jorn har sådan en lidt kæk udmelding om, at museer og private samlere ikke skal fortvivle over alt det gamle og at nogen skal vedligeholde det og opbevare det på den rigtige måde, men der er ikke nogen, der gider komme og se det. Næh, folk vil se det nye, det man ikke har set før, og hvad skal man nu gøre ved dén problemstilling? Asger Jorn udtaler sådan lidt kækt, at vi skal bare allesammen tage det roligt og tage det gamle frem fra magasinerne, og så skal ham og hans kammerater nok komme og gøre noget ved det, og så kan det lidt igen.

Sådan siger en kunst-dame i en introduktionsvideo til *Den foruroligende Ælling* på Museum Jorns YouTube-kanal. Maleriet er med andre ord kendt som et voldsomt provokerende værk, hvor Jorn udtrykker sit nybrydende kunstsyn, som handler om, at kunst er flydende, og at man ikke skal være bange for at lave om på det støvede gamle.

Jorn købte billige kunstværker på loppemarkeder, hvorefter han malede noget nyt på dem. "Modifikationer", kaldte han det selv, og *Den foruroligende Ælling* er sådan en modifikation. Nu har Ibi-pippi uden tilladelse modificeret Asger Jorns modifikation. Forskellen på Ibi-pippis modifikation og Jorns er altså, at Jorn i økonomisk forstand ejede de værker, han modificerede. Men ejede han dem også i kunstnerisk forstand? Eller stjal han dem? Og hvilket forhold havde Jorn egentlig til ejendomsret i det hele taget?

Man kan mene om Jorns kunstsyn, hvad man vil, men han var konsekvent i sin respektløshed. Heller ikke sine egne værker havde han noget sentimentalt forhold til. Han skænkede gavmildt hele sin samling til Museum Silkeborg, idet han sagde: ”Behold tingene. I behøver ikke udstille dem. Sæt dem i kælderen eller gør lige hvad I vil med dem. I må ikke sælge dem.”

Der er ingen tvivl om, at Asger Jorn var provokerende i sin egen tid. I dag er han det ikke, hvilket tydeligt fremgår af, at anklageren i Ibi-pippis sag kalder det krænkede maleri for "et nationalt klenodie" og "vores fælles kulturarv". Der er i det hele taget ikke megen af den kunst, der i dag beskrives som provokerende, der egentlig er det. Det er i virkeligheden ofte etableretets egen, statsstøttede kunst-afdeling af deres egen bredt accepterede politik. Det gælder fx al den kunst, der handler om klima og flygtninge. Den slags kunst er mainstream og i fuldstændig samklang med gængse holdninger i befolkningen, og derfor er den omtrent lige så provokerende og systemkritisk som Sovjetunionens agitprop-plakater. Omend sjældent lige så flot.

Man bilder sig måske ind, at der findes en "herskende klasse" af hårdhjertede racister, indremissionske mørkemænd eller forstokkede tykmavede proprietærer, som man modigt gør op med ved fx at lægge portrætter af Pia Kjærsgaard, paven og Anders Fogh på et gulv (Thomas Klipper, 2011) og invitere folk til at trampe på det. Men den slags kunst sparker i virkeligheden nedad, for hvad man slet ikke har opdaget, er, at man selv, med sine kulturradikale klakører og progressive regering i ryggen, er en integreret del af det det kornfede magtmonopol, som trænger til at blive provokeret og gjort op med. Man sætter ingenting på spil med den slags kunst, som alle de magtfulde og indflydelsesrige støtter og roser og klapper af.

Ibi-pippi sætter derimod noget på spil med sin kunst, om man kan lide hendes værker eller ej. Og hun er derfor også en af de eneste kunstnere her i landet, hvis værker vækker opsigt på internationalt plan.

Hvis man synes, at *Den foruroligende Ælling* er et godt værk, eller hvis man synes, Asger Jorns kunstsyn har noget for sig, så må man med nødvendighed også synes, at Ibi-pippis modifikation af værket er et ægte kunstværk. Ellers er man inkonsekvent.

Hvis man udelukkede anser Ibi-pippis handling for at være forkert, fordi hun krænker den private ejendomsret, så har man et kedsommeligt kunstsyn. Så må man mene, det er ligegyldigt, om kunsten er noget ved – det eneste, der betyder noget, er, om det er noget værd. Provokunstneren Marco Evarissti har kaldt Ibi-pippis kunstværk for "bonderøvsstreger på et meget finkulturelt værk." Det er jo meget præcist beskrevet, omend Asger Jorn nok ville skraldgrine over, at hans bevidst respektløse smøreri nu blev kaldt for et

”finkulturelt værk”. Lidt morsomt er det da også, at en ”provokunstner” bliver så provokeret over en anden kunstners værk.

Man kan sige, at Asger Jorns modifikation er kunst, fordi det var originalt, da han gjorde det. Hvis originalitet er et kriterium for god kunst, så er Asger Jorns modifikation kunst, men Ibi-pippis modifikation af modifikationen er ikke, for hun kopierer sådan set bare Jorn. (Eller måske kopierer hun i virkeligheden Marco Evaristti, som også har udført modifikationer af Jorns værker, og som også blev politianmeldt for det, og som forsvarede sig på nøjagtig samme måde, som Ibi-pippi nu gør. Men well – 2006 er længe siden, måske har han bare glemt det.)

Men kopierer Ibi-pippi kun? Eller tilføjer hun noget helt nyt – noget originalt – til værket – netop ved at gentage Jorn? I hvert fald er det interessant at se hele ferniseringssegmentet gå i opløsning, fordi en kompromisløs provokunstner nu har ødelagt et kunstværk ved at lave hærværk på det. For dem er *Den foruroligende Ælling* ødelagt for evigt. Ikke så meget, fordi den grimme mand har tegnet på det, men mere fordi de nu ikke kan stå og få det godt i maven over deres frisindede smag for provokunst, mens de beskuer dette værk.

Ibi-pippis bøde og fængselsstraf er på den måde at opfatte som erstatning for tort og svie. RIP, 68-generationens selvbillede. Rest in pieces.